

Bevillinger 2016

VELUX FONDENS tværgående program til fremme af samarbejde mellem humanvidenskabelig grundforskning og praksis inden for social-, aldrings- eller miljøområdet i form af tæt integrerede forsknings- og udviklingsprojekter blev første gang opslået i 2016 og resulterede i bevilling af i alt 34,2 mio. kr. til nedenstående syv projekter.

Humanvidenskab – det sociale område

Lektor Morten Frederiksen,

Aalborg Universitet, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde – og samarbejdspartnere.

”Samskabelse mellem offentlige og frivillige aktører: Modeller for samarbejde, kommunikation og ledelse i socialt arbejde med sårbare flygtninge og ældre.”

3.264.097 kr.

Konkrete, borgerrettede tilbud til sårbare flygtninge og ældre udvikles i stigende grad i partnerskaber mellem offentlige og frivillige aktører. Denne type samskabelse giver mulighed for bedre, bredere og mere vedkommende tilbud til disse sårbare grupper, men rummer samtidig en grundlæggende konflikt mellem de normer og praksisser, der kendetegner frivilligt socialt arbejde og offentlige velfærdsorganisationer. Projektet afsøger gennem etnografi og interview, hvor og hvordan disse normer og praksisser kommer i konflikt med hinanden, og hvornår der kan opnås frugtbare kompromisser. Projektet bidrager til at afsøge og udvikle samarbejdsmodeller for samskabelse inden for flygtningeområdet og ældreområdet med det formål at styrke samskabelse med respekt for både offentlige og frivillige værdier. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Dansk Flygtningehjælp, Ældresagen, Røde Kors, KORA, og Aalborg Kommune.

Professor Charlotte Ringsmose

Aarhus Universitet, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) – og samarbejdspartnere.

”Chancelighed gennem legende lærende samspil – Engagerede voksen-barn samspil som udviklingsgrundlag for børn i udsatte positioner.”

3.176.850 kr.

Projektets formål er at udvikle engagerede og lærerige voksen-barn samspil, som understøtter 3-6-årige børnehavebørns trivsel og udvikling inden for domænerne opmærksomhed, selvregulering og sprog. Forskning viser, at disse områder har særlig betydning i forhold til reduktion af chancelighed. Projektet vil undersøge, om pædagogiske møder, hvor barnet inviteres til meningsfulde deltagelses- og tilblivelsesmuligheder, bringer barnets udvikling i mere frugtbare og chanceopbyggende retninger. Det to-årige projekt er designet som et eksplorativt og praksisrettet grundforskningsprojekt med deltagelse af ca. 28 praktikere fra syv børnehaver i Lolland Kommune. Forskere fra DPU/Århus Universitet og praktikere fra Lolland Kommunes børnehaver udvikler og eksperimenterer med legende, lærende mødeøjeblikke baseret på en kontekstsensitiv, situeret og relationel pædagogisk forståelse. Forskere fra SFI undersøger om projektet lykkedes med at reducere chanceligheden.

**Lektor Kristina Mariager-Anderson & professor Bjarne Wahlgren,
Aarhus Universitet, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) – og samarbejdspartnere.**
"At blive på sporet: Nye perspektiver og bæredygtige løsninger på uddannelsesfrafald for unge voksne."
4.280.482 kr.

Projektet bidrager med ny viden om et mangeårigt, men stadig aktuelt problem. Frarafald fra uddannelse har mange negative konsekvenser. Det er særligt alvorligt for den gruppe af udsatte unge, der falder fra en ungdomsuddannelse, og som oplever gentagne nederlag. Den eksisterende nationale og internationale forskning på området har fokuseret på frarafaldets omfang og årsager. Den har samtidig peget på, at frarafaldet sker som en proces. Projektets formål er derfor at opnå større indsigt i de beslutningsprocesser, der fører til frarafald blandt unge voksne. Projektet gennemføres i et samarbejde med syv voksenuddannelsescentre og fem erhvervsskoler. På skolerne sættes der fokus på processen og resultaterne af de indsatser, der rettes mod den særligt udsatte gruppe af unge voksne. Det er formålet, at projektet udvikler bæredygtige strategier og metoder til fastholdelse i uddannelsesforløb. Det er ligeledes formålet, at disse implementeres og forankres i skolernes praksis.

Humanvidenskab - aldringsområdet

**Lektor Mikkel Rytter
Aarhus Universitet, Institut for Kultur og Samfund – og samarbejdspartnere.**
"Etniske minoritetsældre og selvudpegede hjælpere: Familiodynamik som afsæt for kommunal velfærdssinnovation."
5.133.193 kr.

Projektets omdrejningspunkt er ordningen 'selvudpeget hjælper' (Serviceloven § 94), hvor kommuner aflønner fx et familiemedlem til at varetage specifikke omsorgsopgaver for plejkrævende ældre i eget hjem. Ordningen anvendes overvejende af etniske minoritetsfamilier. I de to deltagende kommuner vil etnografiske feltstudier belyse, hvordan pakistanske, tyrkiske og palæstinensiske familier, der har – eller får tilkendt – sådanne hjælpere, drager omsorg for ældre, plejkrævende familiemedlemmer, og hvordan adgang til ordningen indvirker på fx generationsforhold, kønsrelationer og tidsforbrug i familierne. Endvidere vil feltarbejde i de to kommunale forvaltninger følge udvikling, implementering og drift af ordningen. Et centralt output fra projektet er fælles udvikling af et opkvalificeringsforløb, der skal hæve kvaliteten af 'selvudpeget hjælper'-ordningen. Opkvalificeringsforløbet vil være en del af en 'videnspakke', der ved projektets afslutning kan udbredes til andre kommuner og dermed bidrage til at løfte den udfordring, det stigende antal etniske minoritetsældre fremover vil udgøre. Projektet er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, SFI – det Nationale Forskningscenter for Velfærd samt Ishøj og Aarhus Kommuner.

**Lektor Tenna Jensen,
Københavns Universitet, SAXO-Instituttet – og samarbejdspartnere.**
"Arktisk Aldring. Livsvilkår, livskvalitet og sundhedsfremme blandt ældre i Grønland (AgeArc)."
5.601.016 kr.

I Grønland stiger antallet af ældre mennesker i disse år, men endnu er der begrænset viden om deres livsvilkår og sundhed. Projektet vil fremme sundhed, velvære og livskvalitet blandt ældre mennesker i Grønland gennem udvikling og implementering af nye bæredygtige sundhedsfremmende initiativer og løsninger i de grønlandske kommuner. Det er projektets formål at sikre integrering af praksis og forskning.

Derfor vægter projektet særligt inddragelse af kulturel viden om grønlandske forhold samt personlige og strukturelle erfaringer med nuværende praksis på området for derigennem at skabe ny viden og forståelse af tilstande og ønsker inden for ældreområdet i Grønland. Der er tale om et kombineret forsknings- og innovationsprojekt, som udvikles og gennemføres i tæt samarbejde mellem de grønlandske kommuner og forskere fra Københavns Universitet, Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet), Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Syddansk Universitet og Produktionshøjskolen UCC.

Humanvidenskab – miljøområdet

Lektor Quentin Gausset

Københavns Universitet, Institut for Antropologi – og samarbejdspartnere.

”Kollektive bevægelser og skabelse af miljønormer: Veje til det bæredygtige samfund.”

6.282.800 kr.

Formålet med projektet er at studere miljøbevægelser for at forstå, hvordan de påvirker miljø-adfærd, sociale normer og institutioner i samfundet. Projektet vil bidrage med 1) en bedre teoretisk forståelse af, hvordan miljønormer bliver skabt, påvirker miljørelateret adfærd og spredes i samfundet, og 2) en forståelse af, hvordan vi kan reducere vores økologiske fodspor ved at udvikle og opskalere kollektive græsrodsbevægelser lokale og nationale effekter. Projektet er et samarbejde mellem Københavns Universitet, tre økosamfund, to fødevarerfællesskaber og tre netværk, der arbejder med at bekæmpe spild.

Lektor Anders Blok

Københavns Universitet, Sociologisk Institut – og samarbejdspartnere.

”Grønne fællesskaber i byen – civilt engagement og medborgerskab i bynatur og urban økologi (GrønBy).”

6.418.958 kr.

Interessen for bynatur og urban økologi er voksende overalt i verden, herunder også i Danmark, hvor nye typer af civilsamfundsdrivne projekter og kommunale initiativer med fokus på bl.a. urbant landbrug, genopretning af vandløb og beskyttelse af biodiversitet vinder frem. GrønBy-projektets afsæt er, at der er behov for at sikre den demokratiske forankring af de værdier, der kan og vil præge omstillingen til grønnere og mere socialt og miljømæssigt bæredygtige byer i fremtiden. Projektets formål er at undersøge de samfundsmæssige processer, der fremmer eller forhindrer en sådan demokratisk forankring, via et gennemgående fokus på nye former for civilt engagement i byens natur. Den bærende tese er, at vi i disse år oplever fremvæksten af grønne fællesskaber i byen, forankret i nye former for urban-økologisk medborgerskab. Projektet undersøger denne tese med afsæt i en by-sociologisk forskningsramme og i tæt samarbejde med Friluftsrådet som en central frivillighedsaktør på feltet for bynatur og byfriluftsliv i Danmark.